

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง “แนวทางการค้นหาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่อาชีพ”

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้ตัวตนก่อนเข้าสู่โลกอาชีพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ..๑. เรื่องสะท้อนตัวตน....

รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ..๑. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง “แนวทางการค้นหาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่อาชีพ”

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้ตัวตนก่อนเข้าสู่โลกอาชีพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ..๑. เรื่องสะท้อนตัวตน....

รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ..๑. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คนเรามีความถนัด ความสามารถ และความสนใจในงานอาชีพแตกต่างกัน บางคนเหมาะที่จะทำงานด้านหัตถกรรม บางคนเหมาะสมที่จะทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล หรืองานที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนบางคนอาจจะเหมาะสมที่จะทำงานเกี่ยวกับการเป็นเกษตรกรที่เป็นแหล่งวัตถุดิบอาหารให้แก่ผู้คน นักนวัตกรรมที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้แก่สังคม ครูที่มอบความรู้และแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาในมิติต่างๆ ของโรงเรียน ทหารที่อดทน ปกป้องเปรียบเสมือนรั้วของชาติ นักเขียนที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อ่าน นักธุรกิจที่สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น แต่ละคนมีพรสวรรค์ไม่เหมือนกัน ไม่สามารถทำงานชนิดเดียวกันได้หมดทุกคน ข้อสำคัญก็คือ เราต้องรู้จักตัวเอง และรู้จักงานอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งพิจารณาดูว่างานอะไรบ้างที่เราชอบและสนใจมากที่สุด และงานนั้น ๆ เหมาะสมกับอุปนิสัยและบุคลิกลักษณะของเราหรือไม่

การตัดสินใจเลือกอาชีพ

การตัดสินใจเลือกอาชีพ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า งาน คือ ส่วนหนึ่งของชีวิต ดังนั้น ในการเลือกอาชีพจำเป็นต้องมีการเริ่มต้นด้วยการวางแผนชีวิตด้านอาชีพ ตั้งแต่วัยเรียน ซึ่งเป็นการวางแผนระยะยาวที่ต้องใช้เวลา

สิ่งสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

ประการที่ ๑ : ปัจจัยภายนอก (การตระหนักในโอกาส) ได้แก่ ข้อมูลด้านอาชีพเป็นข้อมูลที่มีขอบข่ายกว้างขวางมาก ซึ่งขอบข่ายของข้อมูลด้านอาชีพพอสรุปได้ดังนี้

๑. แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้ทำงานในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน และการพยากรณ์ที่จะมีความ ต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต

๒. ลักษณะงาน งานที่จะต้องทำเป็นประจำมีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำอะไรบ้าง เป็นงานที่ทำให้เกิด ความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย งาน ใหญ่หรืองานเล็ก มีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ ต้อง เกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์มากหรือไม่ ต้องนั่งทำงาน ยืนทำงาน ต้องเดินทางหรือไม่

๓. สภาพแวดล้อมของงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของงาน เช่น ร้อน เย็น ชื้น แห้ง เปียก ฝุ่น ละเอียด สกปรก เสียงดัง ในอาคาร กลางแจ้ง ในโรงงาน มีสารพิษ มีสารกัมมันตภาพรังสี มีความขัดแย้ง เป็นต้น

๔. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ ได้แก่ อายุ ได้มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและเกษียณไว้อย่างไร เพศ อาชีพนั้น ๆ โดยทั่วไปเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชาย หรือให้ โอกาสแก่ทั้งหญิงทั้งชาย หรือให้โอกาสแก่เพศใดเพศหนึ่งมากกว่า

๕. การเข้าประกอบอาชีพ ได้แก่ การเข้าประกอบอาชีพต้องมีวิธีการอย่างไร โดยการสมัครงานกับนายจ้างด้วยตนเองต้องมีการสอบสัมภาษณ์หรือต้องสอบข้อเขียนด้วย ถ้าเป็นการประกอบอาชีพอิสระต้องใช้ทุนทรัพย์เพื่อดำเนินกิจการมากน้อยเพียงใด

๖. รายได้ ในการประกอบอาชีพนั้น ๆ จะมีรายได้เป็นรายวัน สัปดาห์ เดือน ปี โดยเฉลี่ยแล้วเป็นเงินเท่าใด

๗. ความก้าวหน้าอาชีพนั้น ๆ จะมีความก้าวหน้าเพียงใด จะต้องมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติม มีความสามารถหรือประสบการณ์อย่างไรจึงจะได้เลื่อนขั้นมากน้อยเพียงใด การประกอบอาชีพเดิมนำไปสู่อาชีพใหม่หรือไม่

๘. การกระจายของผู้ประกอบอาชีพ มีผู้ประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใดและกระจายอยู่ทั่วประเทศหรือมีอยู่เพียงบางจังหวัด ทำให้จึงเป็นเช่นนั้น ผู้ประกอบอาชีพที่ได้ก็ได้หรือจะต้อง อยู่ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ

๙. ข้อดีและข้อเสีย อาชีพแต่ละอย่างย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจและความต้องการของผู้ประกอบอาชีพของแต่ละคน งานบางอย่างอาจมีการ ทำงาน ล่วงเวลา ทำงานในวันเสาร์อาทิตย์ หรือ วันหยุด และการเดินทางไปปฏิบัติในท้องถิ่นอื่น ๆ งานบางอาชีพมีความมั่นคงกว่างานอาชีพอื่น ฯลฯ

ประการที่ ๒ : ปัจจัยภายใน (การตระหนักในตนเอง) ได้แก่ ความสนใจ, ทักษะและความถนัด, บุคลิกภาพ, สติปัญญา, ประสบการณ์, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ผล, ความรับผิดชอบ, ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าแห่งตน, ความสามารถในการตัดสินใจ, เพศ, เชื้อชาติ, อายุ, สุขภาพ, ค่านิยม, จุดมุ่งหมายชีวิต จุดมุ่งหมายทางอาชีพ,ทัศนคติต่ออาชีพต่าง ๆ การใช้เวลาว่าง เป็นต้น

จากการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยสองปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในตามข้อความดังกล่าวข้างต้น จึงนำเทคนิค ๙ วิธีค้นหาตัวเอง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักตัวเอง และเตรียมพร้อมความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อเข้าสู่อาชีพอย่างมีความสุขกัน

๘ วิธีค้นหาตัวเอง ตอบโจทย์ชีวิตและอนาคตให้ชัดเจนขึ้น

๑. ทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อดูแนวทาง
๒. เข้าร่วมกิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติ ในสาขาที่สนใจ
๓. ทำผลงานส่งประกวด หลากๆแบบ
๔. เข้าอบรม ฟังบรรยายในสาขาที่สนใจ
๕. พบปะพูดคุยกับคนในสายอาชีพต่าง ๆ
๖. ฝึกงาน หรือ ทำงานพิเศษ เพื่อหาประสบการณ์จริง
๗. สังเกตว่าคนอื่น ๆ ชื่นชมเราเรื่องอะไรบ้าง
๘. ถามเพื่อน ครอบครัว หรือคนรอบข้าง ว่าเราทำอะไรได้ดี
๙. ลองตั้งเป้าหมายชีวิต วาดอนาคตตัวเองหลังจากนี้ไว้แบบไหน

แหล่งอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. การตัดสินใจเลือกอาชีพ. e-Labour บริการประชาชน. <https://lb.mol.go.th/คนหางาน-คนว่างงาน/แนะแนวอาชีพ/การตัดสินใจเลือกอาชีพ>

AdmissionPremium. (2562 15, ตุลาคม). 8 วิธีค้นหาตัวเอง ตอบโจทย์ชีวิตและอนาคตให้ชัดเจน.

AdmissionPremium. <https://www.admissionpremium.com/content/5173>